

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА»

кафедра історії та філософії ННІШ

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська;
Навчальний рік: 2024-2025
Форма підсумкового контролю: екзамен

Наталія Іванівна Мозоль

Посада: доцент

Вчений ступінь, звання: кандидат юридичних, доцент

Тел.: 067-503-56-04

E-mail: mozol_ap@ukr.net

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 611

Профайл викладача:

https://scholar.google.com/citations?user=k_siri4AAAAJ&hl=ru

Пилипенко Вікторія Вікторівна

Посада: доцент

Вчений ступінь: кандидат юридичних наук, доцент

Тел: 066-092-00-89

E-mail: viktoriiapylypenko1991@gmail.com

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 611

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com/citations?user=JW7mNc0AAAAJ&hl=ru>

Оснач Олексій Михайлович

Посада: доцент

Вчений ступінь: кандидат політичних наук, доцент

Тел: 066-724-43-96

E-mail: alexxxosnach@gmail.com

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 611

Профайл викладача:

https://scholar.google.com/citations?user=jO0_O38AAAAJ&hl=ru

Назаренко Ольга Анатоліївна

Посада: старший викладач

Вчений ступінь: кандидат юридичних наук

Тел: 050-017-06-97

E-mail: olguta@gmail.com

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 611

Профайл викладача:

https://scholar.google.com/citations?user=jO0_O38AAAAJ&hl=ru

Контактний телефон

Тел.: 067-684-45-11

Електронна адреса

E-mail: kidp@ukr.net

Розклад навчальних занять

Робоче місце: каб. 611

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

Денна форма навчання:

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=1470>

Заочна

форма

навчання:

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=1470>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія держави та права» є: формування у здобувачів ступеня вищої освіти знань з такої фундаментальної юридичної дисципліни, як теорія держави та права, яка формулює та розкриває основні поняття, положення та принципи, що є важливими для застосування всіма іншими юридичними науками, охоплюючи при цьому найбільш важливі для юридичної науки та практики питання пов'язані з державою та правом; набуття здобувачем вищої освіти знань, вмінь і навичок стосовно проблем, що пов'язані із закономірностями виникнення, розвитку, функціонування державно-правових явищ у суспільстві, озброїти майбутніх фахівців-юристів науково обґрунтованими формами і методами роботи в нормотворчій діяльності, при здійсненні систематизації чинного законодавства, у процесі правореалізаційної діяльності, в узагальненні юридичної практики та інших практичних діях.

Тривалість – 3 кредити, загальна кількість годин – 150:

денна форма навчання: аудиторних годин – 80, самостійної роботи – 70;

заочна форма навчання: аудиторних годин – 22, самостійної роботи – 128.

Форми та методи навчання інституційна (очна (денна), заочна); частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

Поточний контроль: систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Підсумковий контроль: контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період атестації у формі заліку. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Пререквізити: Історія держави та права; Вступ у спеціальність.

Постреквізити: Конституційне право; Міжнародно-правові стандарти з прав людини; Кримінальне право; Адміністративне право; Адміністративна діяльність; Кримінально-процесуальне право; Криміналістика; Оперативно-розшукова діяльність.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти бакалавр зі спеціальності 262 Правоохоронна діяльність	
Програмні результати навчання: РН 1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності. РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях. РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань. РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	Загальна компетентність (ЗК): ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК1. Усвідомлення функцій держави

	у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій. СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел. СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни:

- здатність самостійно приймати рішення;
- навички комунікації;
- здатність вирішувати практичні проблеми.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Предмет, методологія і функції теорії держави та права.	Лекція. План: 1. Поняття суспільства та його структура. 2. Поняття громадянського суспільства, його структура та функції. 3. Суспільні загрози та шляхи їх подолання. 4. Безпека суспільства та роль поліції в її забезпеченні. 5. Національна безпека як основа захисту суспільства та гарантії її забезпечення.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Об'єкт, предмет і структура теорії держави та права. 2. Методологія теорії держави та права. 3. Взаємозв'язок теорії держави і права з іншими науками. 4. Сучасний стан і перспективи розвитку теорії держави та права.
Тема 2. Суспільна безпека та гарантії її	Семінарське заняття: 1. Поняття суспільства та	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні

забезпечення	його структура. 2. Поняття громадянського суспільства, його структура та функції. 3. Суспільні загрози та шляхи їх подолання. 4. Безпека суспільства та роль поліції в її забезпеченні. 5. Національна безпека як основа захисту суспільства та гарантії її забезпечення.	положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Національна безпека України. 2. Інформаційна безпека в сучасній Україні. 3. Сучасні загрози національній безпеці України. 4. Діяльність поліції України щодо унеможливлення сучасних загроз.
Тема 3. Правоохоронна система: загальнотеоретична характеристика.	Семінарське заняття: 1. Поняття правової та правоохоронної системи. 2. Правоохоронна діяльність держави. 3. Принципи, мета, завдання, функції правоохоронної системи. 4. Суб'єкти та об'єкти правоохоронної системи. 5. Поліція в системі правоохоронних органів сучасної України.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Правоохоронна функція держави. 2. Основні засади формування та функціонування правоохоронної системи. 3. Об'єкти правоохоронної системи. 4. Структура Національної поліції України.
Тема 4. Поняття походження та функціонування держави.	Лекція. План: 1. Основні теорії походження держави. Типологія держав. 2. Поняття, ознаки та сутність держави 3. Функції держави: поняття, ознаки та класифікація 4. Форми і методи здійснення функцій держави. 5. Поняття, ознаки та елементи механізму держави. Семінарське заняття: 1. Основні теорії походження держави. Типологія держав. 2. Поняття, ознаки та сутність держави 3. Функції держави: поняття, ознаки та класифікація 4. Форми і методи	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Забезпечення реалізації прав і свобод громадян – одна із основних функцій правової держави. 2. Співвідношення функцій держави та функцій органів держави. 3. Актуальні напрями реформування апарату держави в Україні. 4. Місце та роль поліції в апараті української держави.

	здійснення функцій держави. 5. Поняття, ознаки та елементи механізму держави.	
Тема 5. Форма держави.	Лекція. План: 1. Поняття та елементи форми держави. 2. Поняття та види форми державного правління. 3. Поняття та види форми державного устрою. 4. Поняття та види форми державно-правового режиму. Семінарське заняття: 1. Поняття та елементи форми держави. 2. Поняття та види форми державного правління. 1. Поняття і види форм державно-територіального устрою. 2. Поняття і види форм державного режиму.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Особливості та різновиди республіканської форми правління в сучасному світі. 2. Особливості федеративного устрою окремих держав. 3. Конфедеративний устрій держав у процесі їх історичного розвитку. 4. Різновиди демократичного державного режиму. 5. Різновиди антидемократичних державних режимів.
Тема 6. Аспекти співвідношення держави та політичної системи суспільства	Семінарське заняття: 1. Поняття політичної системи. Підстави типології політичної системи. 2. Структура, функції та ознаки політичної системи. 3. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. 4. Держава і політичні партії. 5. Держава і громадські об'єднання.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Політичний конфлікт: політико-правова характеристика. 2. Влада та право: аспекти взаємовідношення. 3. Характеристика сучасної політичної системи України. 4. Концепції обмеження державної влади.
Тема 7. Загальне вчення про право.	Лекція. План: 1. Сучасні підходи до розуміння права 2. Поняття, ознаки, сутність та цінність права. 3. Принципи, функції та структура права. Семінарське заняття: 1. Сучасні підходи до	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Взаємозв'язок права політики економіки у сучасній державі. 2. Характеристика основних історичних типів права.

	розуміння права 2.Поняття, ознаки, сутність та цінність права. 3.Принципи, функції та структура права.	3. Право - міра свободи людини. 4. Загально-соціальні функції права та роль правоохоронних органів у їх здійсненні.
Тема 8. Правоутворення та форми права.	Лекція. План: 1. Поняття правоутворення та його складові. 2. Правотворчість: поняття, принципи, функції, види, стадії. 3. Форми права та їх особливості. 4. Нормотворчість і форми правотворчої діяльності в правоохоронній системі. Семінарське заняття: 1.Поняття правоутворення та його складові. 2.Правотворчість: поняття, принципи, функції, види, стадії. 3.Форми права та їх особливості. 4.Нормотворчість і форми правотворчої діяльності в правоохоронній системі.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1.Правоутворення та правотворчість: аспекти співвідношення. 2. Особливості правотворчості в Україні. 3. Форма та джерела права в Україні. 4. Відомча нормотворчість в поліції.
Тема 9. Нормативна основа правоохоронної діяльності.	Лекція. План: 1. Вплив соціальних норм на правоохоронну діяльність. 2. Норма права: поняття, ознаки, види та структура. 3. Система права як внутрішній прояв нормативної основи правоохоронної діяльності. 4. Співвідношення системи права та системи законодавства. Семінарське заняття: 1. Вплив соціальних норм на правоохоронну діяльність. 2. Норма права та її структура. 3.Система права як внутрішній прояв	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Місце та роль норм права в системі соціальних норм. 2. Загальна характеристика основних галузей права України. 3. Національне та міжнародне право як взаємопов'язані системи права. 4. Система законодавства України: сучасний стан і перспективи розвитку.

	нормативної основи правоохоронної діяльності. 4. Співвідношення системи права та системи законодавства.	
Тема 10. Нормативно-правові акти як основа правоохоронної діяльності	Лекція. План: 1. Нормативно-правові акти: поняття, ознаки, класифікація. 2. Види нормативно-правових актів: закони та підзаконні нормативно-правові акти. 3. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб. 4. Роль систематизації нормативно-правових актів у правоохоронній діяльності. 5. Юридична техніка: поняття, засоби і види Семінарське заняття: 1. Нормативно-правові акти: поняття, ознаки, класифікація. 2. Види нормативно-правових актів: закони та підзаконні нормативно-правові акти. 3. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб. 4. Роль систематизації нормативно-правових актів у правоохоронній діяльності. 5. Юридична техніка: поняття, засоби і види	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Систематизація нормативно-правових актів, яку здійснюють правоохоронні органи 2. Класифікація нормативно-правових актів України 3. Особливості техніки відомчої нормотворчості 4. Особливості дії нормативно-правових актів у часі просторі та по колу осіб
Тема 11. Правові відносини у сфері правоохоронної діяльності.	Лекція. План: 1. Поняття, ознаки та склад правовідносин у сфері правоохоронної діяльності. 2. Види правовідносин у сфері правоохоронної діяльності. 3. Суб'єкти правовідносин: поняття та	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Види правоохоронних відносин. 2. Юридичні факти: теоретико-методологічні аспекти. 3. Презумпції, фікції та аксіоми як особливі юридичні факти. 4. Особливості цивільних

	види. Правосуб'єктність фізичної та юридичної особи. Об'єкти правовідносин. 4. Поняття, ознаки, функції та види юридичних фактів. 5. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин у правоохоронній діяльності. 6. Презумпції, фікції та аксіоми у сфері правоохоронної діяльності. Семінарське заняття: 1. Поняття, ознаки та склад правовідносин у сфері правоохоронної діяльності. 2. Види правовідносин у сфері правоохоронної діяльності. 3. Суб'єкти правовідносин: поняття та види. Правосуб'єктність фізичної та юридичної особи. Об'єкти правовідносин. 4. Поняття, ознаки, функції та види юридичних фактів. 5. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин у правоохоронній діяльності. 6. Презумпції, фікції та аксіоми у сфері правоохоронної діяльності.	правовідносин.

Тема 12. Реалізація норм права у сфері правоохоронної діяльності	Лекція. План: 1. Реалізація норм права: поняття та форми. 2. Застосування норм права як особлива форма реалізації норм права. 3. Правозастосовні акти: поняття, ознаки, види. 4. Прогалини в законодавстві, способи їх усунення та подолання. Семинарське заняття: 1. Реалізація норм права: поняття та форми. 2. Застосування норм права як особлива форма реалізації норм права. 3. Правозастосовні акти: поняття, ознаки, види. 4. Прогалини в законодавстві, способи їх усунення та подолання.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Реалізація норм права у сфері професійної діяльності працівників поліції. 2. Особливості правозастосовної діяльності працівників поліції 3. Відмінність правозастосовних актів від нормативно-правових. 4. Прогалини в законодавстві України та шляхи їх усунення.
Тема 13. Тлумачення норм права та його значення для суб'єктів правоохоронної діяльності.	Лекція. План: 1. Поняття та цілі тлумачення норм права. 2. Види та способи тлумачення норм права. 3. Акти тлумачення норм права у правоохоронній діяльності. 4. Юридичні колізії: поняття та види. Семинарське заняття: 1. Поняття та цілі тлумачення норм права. 2. Види та способи тлумачення норм права. 3. Акти тлумачення норм права у правоохоронній діяльності. 4. Юридичні колізії: поняття та види.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1.Тлумачення норм права як елемент правореалізаційного процесу. 2.Тлумачення Конституції України та інших законів Конституційним Судом. 3.Порівняльна характеристика способів тлумачення. 4.Співвідношення офіційного та неофіційного видів тлумачення норм права.
Тема 14. Правова культура та правова свідомість.	Лекція. План: Семинарське заняття: 1. Поняття та види правової культури. 2. Поняття та структура правосвідомості.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Особливості правосвідомості та

	3. Правове виховання. Форми та методи правового виховання працівників поліції.	правової культури працівників поліції. 2. Причини деформації професійної свідомості працівників поліції та напрями їх усунення. 3. Позитивні та негативні якості працівників поліції. 4. Сучасні тенденції просвітницьких процесів щодо підготовки працівників поліції..
Тема 15. Правова поведінка особи.	Лекція. План: 1. Поняття правової поведінки, її ознаки і види. 2. Поняття, ознаки, склад та види правомірної поведінки. 3. Поняття, ознаки, склад та види правопорушення. 4. Характеристика основних елементів складу правопорушення. Семінарське заняття: 1. Поняття правової поведінки, її ознаки і види. 2. Поняття, ознаки, склад та види правомірної поведінки. 3. Поняття, ознаки, склад та види правопорушення. 4. Характеристика основних елементів складу правопорушення.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Критерії класифікації правової поведінки особи та характеристика її різновидів. 2. Правомірна поведінка працівників поліції та основні напрями її стимулювання. 3. Державний контроль над злочинністю та профілактика правопорушень. 4. Міжнародне правопорушення: загальнотеоретичний аспект.
Тема 16. Юридична відповідальність.	Лекція. План: 1. Юридична відповідальність: поняття, ознаки, принципи та функції. 2. Підстави та стадії юридичної відповідальності 3. Види юридичної відповідальності. Семінарське заняття: 1. Юридична відповідальність: поняття, ознаки, принципи та функції. 2. Підстави та стадії юридичної	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Історико-правовий розвиток інституту юридичної відповідальності в Україні. 2. Юридична відповідальність і державно-правовий примус: аспекти взаємозв'язку. 3. Юридична відповідальність у системі гарантій прав і свобод людини та громадянина. 4. Теоретико-правові аспекти дисциплінарної відповідальності

	відповідальності. 3. Види юридичної відповідальності.	працівників поліції України..
Тема 17. Правовий статус особи та роль поліції в його забезпеченні.	Лекція. План: 1. Правовий статус особи: поняття, структура, види 2. Правові гарантії як засіб забезпечення прав та свобод людини і громадянина в сучасній Україні 3. Основні форми і методи діяльності поліції в сфері забезпечення прав та свобод людини і громадянина 4. Шляхи розвитку правового становища особи в сучасній Україні. Семінарське заняття: 1. Правовий статус особи: поняття, структура, види 2. Правові гарантії як засіб забезпечення прав та свобод людини і громадянина в сучасній Україні 3. Основні форми і методи діяльності поліції в сфері забезпечення прав та свобод людини і громадянина 4. Шляхи розвитку правового становища особи в сучасній Україні.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Правовий статус особи: поняття і характеристика основних елементів 2. Шляхи розвитку правового становища особи в сучасній Україні. 3. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина України. 4. Проблеми реалізації прав та свобод людини і громадянина в Україні.
Тема 18. Правове регулювання та його механізм.	Лекція. План: 1. Поняття правового впливу, його види та механізм. 2. Правове регулювання: поняття, предмет, методи, способи і типи. 3. Стадії правового регулювання. 4. Поняття та елементи механізму правового регулювання. Семінарське заняття:	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Поняття та ознаки правового регулювання. 2. Стадії та механізм правового регулювання. 3. Роль юридичної діяльності в процесі правового регулювання. 4. Пріоритетні напрями правового

	1. Поняття правового впливу, його види та механізм. 2. Правове регулювання: поняття, предмет, методи, способи і типи. 3. Стадії правового регулювання. 4. Поняття та елементи механізму правового регулювання.	регулювання в сучасній Україні.
Тема 19. Законність і правопорядок як мета та результат правоохоронної діяльності.	Семінарське заняття: 1. Законність як умова ефективності правоохоронної діяльності. 2. Принцип Верховенство права у вітчизняній правовій теорії. 3. Роль і значення дисципліни у процесі реалізації службових повноважень працівників поліції. 4. Стан правопорядку як критерій оцінки ефективності діяльності поліції України.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Моральність, справедливість та законність: співвідношення в процесі правового впливу на суспільство. 2. Партнерські відносини поліції з населенням та їх роль у зміцненні законності та профілактики правопорушень. 3. Зміст та види заходів дисциплінарного впливу в поліції. 4. Шляхи зміцнення та вдосконалення правопорядку в сучасній Україні.
Тема 20. Правова система суспільства: поняття, характеристика елементів, типологія.	Лекція. План: 1. Поняття та ознаки правової системи суспільства. 2. Структура правової системи суспільства та характеристика її елементів. 3. Поняття та типологія правових систем сучасності. 4. Основні напрями розвитку сучасної правової системи України. Семінарське заняття: 1. Поняття та ознаки правової системи суспільства. 2. Структура правової системи суспільства та	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Трансформація правової системи в період глобалізації. 2. Правова система України та перспективи її розвитку. 3. Нові правові сім'ї: цивілізаційний рух права і держави. 4. Пріоритетні напрями правової політики в сучасній Україні.

	характеристика її елементів. 3. Поняття та типологія правових систем сучасності. 4. Основні напрями розвитку сучасної правової системи України.\	
Тема 21. Сучасні процеси розвитку правоохоронної діяльності	Семінарське заняття: 1. Особливості організації та здійснення правоохоронної діяльності в деяких з країн світу. 2. Діяльність поліції України у сфері європейської інтеграції. 3. Використання позитивного досвіду діяльності поліції інших країн у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина.	Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції Готуючись до семінарського заняття необхідно: 1. Глобальні проблеми сучасності та напрями їх вирішення. 2. Координація діяльності поліції та інших правоохоронних органів. 3. Правові основи міжнародної правоохоронної діяльності. 4. Становлення національних поліцейських систем в зарубіжних країнах

Основні інформаційні джерела

1. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку: навч. посібник / [Ю.С. Назар та ін.]. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2021. 203 с.
2. Американський президенціалізм: інститут глави держави в США у персоналіях від зародження до сьогодення / [О.В. Бабкіна, Т.В. Бельська, Т.М. Білушак]; за науковою редакцією Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000. 2021, 368 с.
3. Актуальні проблеми сучасного права: матеріали кругл. столу, 21 берез. 2022 р., м. Миколаїв / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Миколаїв. ін-т права. Одеса: Юридична література, 2022. 84 с.
4. Бариська Я.О. Загальна теорія права і держави: навч. посіб. / Яна Бариська, Зоя Погорелова, Терезія Попович ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 550 с.
5. Денєга О. П. Місце держави в системі суб'єктів права соціального забезпечення: теорія і практика: монографія / О. П. Денєга. Харків: Факт, 2021. 375 с.
6. Дрозд А.О. Інститут конституційного контролю в державах романо-германської правової системи: дис. ...д-ра філософії: 081. Київ, КНУ імені Тараса Шевченка. 2021. 230 с.

7. Дуда Р.І. Правосвідомість та правова грамотність у молодіжному середовищі [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Закл. вищ. освіти "Ун-т Короля Данила". Івано-Франківськ, 2024. 19 с.

8. Лісовський П.М. Військове право України: цифрова держава та інформаційне суспільство: навч.посіб. / П. М. Лісовський, Ю.П. Лісовська. Київ: Ліра-К, 2023. 161 с.

9. Ніколенко Л.М. Теорія держави та права : навч. посіб. / Л. М. Ніколенко, Н. В. Іванюта, А. І. Батечко ; МВС України, Донец. юрид. ін-т. Київ: Дакор, 2021. 215 с.

10. Ніколенко Л.М. Теорія держави та права : навч. посіб. / Л. М. Ніколенко, Н. В. Іванюта, А. І. Батечко ; МВС України, Донец. юрид. ін-т. Київ: Дакор, 2021. 215 с.

11. Панфьоров П.І. Національна поліція України як суб'єкт запобігання кримінальним правопорушенням: автореф. дис. ...канд.юрид.наук: 12.00.08. Київ, 2024. 20 с.

12. Правова система України в умовах воєнного стану: зб. наук.праць. Одеса : Гельветика, 2022. 539 с.

13. Правоохоронна діяльність органів національної поліції : законодавство, коментар, роз'яснення : [збірник] / Нац.акад.внутр. справ; [уклад.: В. С. Ковальського, С.С. Чернявського, І.Д. Пастух, О.В. Ковальський]; за заг. ред. В. С. Ковальського, С.С. Чернявського. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 332 с.

14. Северінова О.Б. Теорія держави і права: навч. посіб. / О. Б. Северінова; МВС України, Донец. юрид. ін-т. Київ : Дакор, 2021. 103 с.

15. Теорія держави та права: навч. посіб. / [В. П. Власенко та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Гусарєва С. Д.; Нац. акад. внутр. справ, Каф. теорії держави та права. Київ: 7БЦ, 2023. 469 с.

16. Явір В.А. Політико-правова система: структура, компоненти, функції. *Правова держава*. 2021. Вип. 32. С. 489-496

17. Яремчук В.Д. Основи права Європейського Союзу та Ради Європи: дефініції, джерела, схеми, таблиці та персоналії: навч. посіб. / В. Д. Яремчук. Львів : Львівський держ. ун-т внутр. справ, 2024. 340 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійні засоби, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтується на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповідальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних

проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, сутність людини, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах.

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції семінарські і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських та практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ.

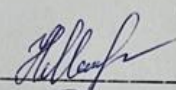
Оцінювання результатів навчання

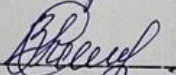
Аудиторна робота (поточне накопичення балів) Max 60%					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
					залік	
T1	T2	T3	T4	T5...T21.	Max 40%	Max 100%
5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання

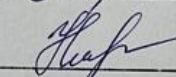
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

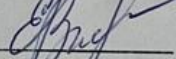
 Наталія МОЗОЛЬ

 Вікторія ПИЛИПЕНКО

 Олексій ОСНАЧ

 Ольга НАЗАРЕНКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри історії та філософії ННІПП Національної академії внутрішніх справ протокол від 6 вересня 2024 року № 6

Завідувачка кафедри історії та філософії **Олена ШКУРАТЕНКО**